

KARTA KURSU

Nazwa	Makrosocjologia 1
Nazwa w j. ang.	Macrosociology 1. Basic course

Koordynator	Dr hab. Andrzej Michalak	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Andrzej Michalak Dr Ewa Albińska Dr Tatiana Majcherkiewicz
Punktacja ECTS*	4 (st. stacjonarne), 3 (st. niestacjonarne)	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z zagadnieniami, składającymi się na rzeczywistość społeczną w wymiarze makro. Szczególna uwaga zostanie skupiona na przygotowaniu uczestników kursu do poznania i przyswojenia wiedzy dotyczącej podstawowych pojęć odnoszących się do makrostruktur społecznych, m.in. stratyfikacji społecznej, systemów społecznych, procesów społecznych. Kurs ma wypracować u uczestników umiejętność korzystania z wiedzy i pojęć z makrosocjologii przy opisie m.in. społeczeństw współczesnych. Studenci będą uczyli się dostrzegania zjawisk i problemów społecznych, analizowania ich przyczyn i skutków. Poznają także problematykę dotyczącą nierówności we współczesnych społeczeństwach, ze szczególnym uwzględnieniem społeczeństwa polskiego.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza z zakresu socjologii ogólnej
Umiejętności	
Kursy	

studia niestacjonarne

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin	15	15								

Opis metod prowadzenia zajęć - studia stacjonarne:

Wykład:

- wykład założonych problemów związanych z wielkimi strukturami społecznymi

Ćwiczenia:

- dyskusja, analiza w grupie wybranych zagadnień
- projekt indywidualny (prezentacje multimedialne studentów)
- referat ustny

Opis metod prowadzenia zajęć - studia niestacjonarne:

Zajęcia prowadzone są w formie wykładu., Prezentacja ustna wzbogacona jest jednak multimedialnym pokazem slajdów. Slajdy przygotowane są w celu wizualnego przedstawienia danych, ułatwienia uporządkowania studentom omawianych kwestii i uatrakcyjnienia wykładu. Ćwiczenia natomiast mają formę dyskusji wokół wybranych tekstów, dodatkowo studenci podzieleni na małe zespoły będą opracowywać konkretne zagadnienia i prezentować je na zajęciach.

Formy sprawdzania efektów uczenia się -- studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X		X	X		X		X
W02						X		X	X		X		X
U01						X		X	X		X		X
K01						X		X	X		X		X

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
--	--------------	-----------------	--------------------	------------------	---------------------	----------------------	-----------------	-------------------	---------	----------------------	---------------	-----------------	------

W01							X	X			X		X
W02							X	X			X		X
U01							X	X			X		X
K01							X	X			X		X

studia stacjonarne

Kryteria oceny	<p>Wykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obowiązkowa obecność na zajęciach, - zaliczenie na ocenę. <p>Zaliczenie z ćwiczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obowiązkowa obecność na zajęciach – aktywność w dyskusji – prezentacja projektu indywidualnego i/lub wygłoszenie referatu
----------------	---

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	<p>Na ostateczną ocenę otrzymywaną przez studenta składają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecność na ćwiczeniach i wykładach - udział w dyskusji - oceny ze sprawdzianów pisemnych - ocena z egzaminu
----------------	---

Uwagi	<p>Warunkiem przystąpienia do egzaminu (oprócz obecności na zajęciach: wykłady i ćwiczenia) jest zaliczenie ćwiczeń.</p> <p>Zajęcia online – szczegóły ustalane na bieżąco</p>
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<p>WYKŁAD – Makrosocjologia 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie zjawisk społecznych (1 godz.) 2. Pojęcie struktury społecznej (1 godz.) 3. Zagadnienie zmian i ruchów społecznych (2 godz.) 4. Socjologiczne aspekty funkcjonowania państwa (2 godz.) 5. Socjologia władzy publicznej (2 godz.) 6. Społeczeństwo demokratyczne i jego antynomie (2 godz.) 7. Socjologiczny sens organizacji społecznych w makrosystemie (2 godz.) 8. Organizacja i dezorganizacja społeczna (2 godz.) 9. Socjologia partii politycznych (2 godz.) 10. Naród a grupy etniczne (2 godz.) 11. Świadomość społeczna (2 godz.) 12. Stratyfikacja, klasy i warstwy społeczne (2 godz.) 13. Podziały społeczne (2 godz.) 14. Wieś - miasto (2 godz.) 15. Industrializacji i urbanizacja w funkcjonowaniu społeczeństwa (2 godz.) 16. Religia we współczesnym świecie (2 godz.)
--

AUDYTORIUM:

1. Wprowadzenie do zajęć. Definicje: zmiana, proces, rozwój, postęp itp.
2. Ruchliwość społeczna. Proces migracji.
3. Problemy mieszkańców wielkiego miasta.
4. Globalizacja. Państwo globalne.
5. Państwo dobrobytu. Państwo opiekuńcze.
6. Naród a państwo. Mniejszość narodowa. Grupa etniczna.
7. Proces urbanizacji. Proces ruralizacji
8. Proces industrializacji oraz postindustrializacji.
9. Proces transformacji ustrojowej.
10. Demokratyzacja.
11. Dezintegracja społeczna.
12. Proces starzenia się społeczeństwa.
13. Profesjonalizacja oraz informatyzacja społeczna.
14. Współczesne przemiany systemów społecznych. Socjalizacja i resocjalizacja w wymiarze makro.
15. Zaliczenie zajęć.

Studia niestacjonarne:

1. Tradycyjne i współczesne rozumienie struktury społecznej.
2. Zróżnicowanie i nierówności. Dobra cenione społecznie. Funkcjonalna teoria uwarstwienia
3. Koncepcja klas w pracach Karola Marksa (m.in. Manifest Komunistyczny, Kapitał).
4. Struktura społeczna w koncepcji Maxa Webera.
5. Terminy *klasa* i *warstwa* – klasyczne i współczesne sposoby jego rozumienia.
6. Empiryczne badanie struktury klasowej (EGP, koncepcja Wrighta).
7. Teza o śmierci klas.
8. Nierówności i podziały klasowe w okresie realnego socjalizmu.

Wykaz literatury podstawowej

- Budyta-Budzyńska M., *Socjologia narodu i konfliktów etnicznych*, Warszawa 2013.
- Domański H., *Struktura społeczna*, Warszawa 2007.
- Giddens A., *Socjologia*, Warszawa 2004.
- Giddens A., *Stanowienie społeczeństwa: zarys teorii strukturacji*, Poznań 2003.
- Haman J., *Demokracja. Decyzje. Wybory*, Warszawa 2003.
- Kolasy-Nowak A., Styk J., *Zjawiska i struktury społeczne w okresie zmian systemowych*, Lublin 2002.
- Krawczyk Z., Morawski W., (red.), *Socjologia. Podstawowe problemy*, Warszawa 1991.
- Krzysztofek K., Szczepański M., S., *Zrozumieć rozwój. Od społeczeństw tradycyjnych do informacyjnych*, Katowice 2002.
- Luhmann N., *Systemy społeczne. Zarys teorii ogólnej*, Kraków 2007.
- Markowski D., *Wielkie struktury społeczne*, Tyczyn 2000.
- Markowski D., *Wielkie struktury społeczne. Teoria-realia*, Tyczyn 2002.
- Marody M. (red.), *Wymiary życia społecznego. Polska na przełomie XX i XXI wieku*, Warszawa 2002.
- Mendras H., *Elementy socjologii*, Wrocław 1989.
- Szacka B., *Wprowadzenie do socjologii*, Warszawa 2003.
- Sztompka P., *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Warszawa 2003.
- Szymczyk J., *Instytucje, procesy i systemy społeczne: makrosocjologia*, Lublin 2018.
- Turowski J., *Socjologia. Wielkie struktury społeczne*, Lublin 2000.
- Woźniak R., *Socjoglobalistyka. Problemy i konsekwencje*, Koszalin 2007.

Wykaz literatury uzupełniającej

Antoszewski A., Herbut R., *Demokracje zachodnioeuropejskie. Analiza porównawcza*, Wrocław 1997.

Beck U., *Spoleczeństwo ryzyka. W drodze do innej nowoczesności*, Warszawa 2002.

Bruce S., *Socjologia*, Sopot 2012.

Domański H., *Czy w Polsce istnieją klasy społeczne ?*, Warszawa 2015

Domański H., *O ruchliwości społecznej w Polsce*, Warszawa 2004.

Domański H., Sawiński Z., Słomczyński K., *Nowa klasyfikacja i skale zawodów. Socjologiczne wskaźniki pozycji społecznej w Polsce*, Warszawa 2007.

Drucker P.F., *Spoleczeństwo postkapitalistyczne*, Warszawa 1999.

Grabowska M., Szawiel T., *Budowanie demokracji. podziały społeczne, partie polityczne i społeczeństwo obywatelskie w poskomunistycznej Polsce*, Warszawa 2001.

Jałowicki B., *Spoleczna przestrzeń metropolii*, Warszawa 2000.

Jarosz M. (red.), *Transformacja, elity, społeczeństwo*, Warszawa 2007

Mokrzycki E., Rychard A., Zybortowicz A., *Utracona dynamika. O niedojrzałości polskiej demokracji*, Warszawa 2002.

Muszyński J., *Podstawy nauki o polityce, państwie i prawie*, Toruń 2007

Polakowska-Kujawa J., *Współczesna Europa w procesie zmian. Wybrane problemy*, Warszawa 2006

Stiglitz J.E., *Globalizacja*, Warszawa 2005.

Styk J., *Socjologia diagnozy współczesnych przemian społecznych; studia wybranych tendencji*, Lublin 2008.

Sztompka P., Kucia M., *Socjologia. Lektury*, Kraków 2005.

Winczorek P., *Wstęp do nauki o państwie*, Warszawa 2000.

Zarzewny J., *Wybrane procesy społeczne i ekonomiczne rozwoju Polski na przełomie XX i XXI wieku*, Legnica 2004.

Dodatkowe lektury (studia niestacjonarne):

Marks Karol, (1968), *Kapitał*, [w:] K. Marks i F. Engels. *Dzieła wybrane*, Warszawa: Książka i wiedza, s. 538 -539

Ossowski Stanisław (1986) *O strukturze społecznej*, Warszawa: Wydawnictwo Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Tumin Melvin (1975) „O niektórych zasadach uwarstwienia: analiza krytyczna”, s. 477-487, [w:] *Elementy teorii socjologicznych, Materiały do dziejów współczesnej socjologii zachodniej*, Derczyński Włodzimierz, Jasińska-Kania Aleksandra, Szacki Jerzy, (red.), Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Weber Max, (2002) *Gospodarka i społeczeństwo*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Jasińska-Kania Aleksandra, Nijakowski Lech M., Szacki Jerzy, Ziółkowski Marek, (2008) *Współczesne teorie socjologiczne*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - **studia niestacjonarne**

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	15
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15
Ogółem bilans czasu pracy		90
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3